

קול נטרונא

ערש"ק פר' תולדות תשע"ו

קאמפיין פון יהדות החרדית וועט אפהילכן אין מזרח ירושלים פרעסע בעת אומרוען זעצן פאר אין ארץ ישראל

איין איינציגע משפחה, וואס טוט אירע שריט על דעת עצמה און ווערט טאקע פארדאמט אויף אירע מעשים. אפילו איר פארמאגט קראנטע אינפארמאציע איבער א אידישע ווילן צו טוישן דעם סטאטוס-קווא אויף דעם בארג – האט דער ציבור החרדי נישט קיין קשר דערצו, ביטע הערט אויף אונז צו הרג'ענען."

נו, מער האט נישט אויסגעפעלט, די רעליגיעז-ציוניסטישע גאס איז ארויפגעשפרינגען אויף די רעאקציע פון "משפחה" מאגאזין, וואס איז אגב איבערהויפט נישט נחשד אין איבריגע קנאות, אז זיי בארעכטיגן "רציחה" מיט דעם שריט, ס'איז מסירה ווייל מען זאגט פאר'ן אראבער אז ס'איז דא א הבחנה צווישן פרומע אידן און פרייע אידן. דער מאגאזין איז געקומען אונטער קריטיק פון אלע זייטן ביז זיי האבן געמוזט זיך עפענטליך אנטשולדיגן און צוריק ציען פון די ווערטער וואס איז געדריקט געווארן אין זייער צייטשריפט.

דער פליטת הקולמוס פונעם 'משפחה' אין א צייט פון קריזיס איז אבער פארט אן אינטערסאנטע לעקציע אז אין א רגע של אמת ווייסט יעדער זייער גוט וואס איז די נויטיגע שריט וועלכע דארף גענומען

האלטן זיין רעכטע האנט ויעזור ויגן ויושיע לכל החוסים בו.

ווען אלע פארשטייען אין א מינוט פון אמת - וואס איז דער דרך הצלה:

א מערקווירדיגע אינצידענט האט פארגאנגענע וואך געשאפן א טומל אין די רעליגיעזע פרעסע, ווען דער העברעאישער "משפחה" מאגאזין האט זיך געוואנדן אינעם עדיטאריעל צו די אראבער מיט א קלארשטעלונג איבער די אומרוען אויפ'ן הר הבית.

די "משפחה" מאגאזין האט געשריבן א פאראגראף אויף אראביש מיט אראבישע בוכשטאבן וואס ליינט זיך ווי פאלגענד:

"א ווענדונג צו די אראבער, מיט א הנחה אז דער מאגאזין וועט מעגליך אנקומען צו די אויגן פון סיי וועלכער בעל השפעה אויף די אראבישע גאס."

"מיר, דער חרדי'שער ציבור, האבן נישט קיין שום אינטערעסע ארויפצוגיין אויפן הר הבית בזמן הזה, מיר זענען זיך מתנגד דערויף בתוקף. נאכמער, די אידישע הלכה זעהט דערינען אן איסור חמור – איסור כרת. דערפאר וועט איר קיינמאל נישט זען חרדים ארויפגיין אויפן בארג, חוץ

קוה לשלום ואין טוב לעת מרפה והנה

בעתה: די פאלאסטינער געוואלדטאטן אין ארץ ישראל לאזן דערווייל נישט נאך און דער מצב ווערט נישט בעסער, טראץ אלע שטרענגע מיטלען וואס די איזראעלי כחי ועוצם ידי אינסטאנצן האבן אונטערגענומען אריינגערעכנט דאס אראפשיסן יעדן טעראריסט אויף טויט. דאס האלט אבער דערווייל נאכנישט אפ די פאלעסטינער פון אנגיין מיט די שטעכערייען און אנזייען שרעק איבער'ן גאנצן לאנד.

בלויז די וואך זענען פארגעקומען דריי טעראריסטישע אינצידענטן אין הארץ פון ירושלים און אין די געגנטער ארום, פסגת זאב, שער שכם און מעלה אדומים. אויך אין ביתר עלית האט אן אראבקע פרובירט צו דערשטעכן א פרומען וועכטער. און די פאלעסטינער אנפאלער ווערן אלץ יונגער, אזש אז די וואך האט מען געהאט גאנץ יונגע שולע קינדער וואס האבן ארויסגעכאפט א מעסער צו שטעכן וואו און וועמען זיי קענען. עס כאפט א פחד אז ס'איז פשוט א סכנה ארויסצוגיין אויף דער גאס בכל רחבי ארה"ק ווען מקען יעדע ליאדע מינוט נישט וויסן וואס דער טאג ווערט ברענגען, דער אויבערשטער זאל

ווערן צו פארמיידן שפּיכונג דמיים. ווען מען דערזעט זיך אז ס'איז א מצב חירום און מען שטעכט אידן אין די גאסן פארשטייט אפילו דער חרדי'ש- ציוניסטישער אויסגאבע אז ס'איז פארהאן א פשוט'ע הצלה דורך מפרסם זיין אז מיר האבן נישט קיין שייכות מיט התגרות. הערשט אונטער גרויס דרוק האבן זיי זיך געבראכן און חוזר געווען אבער דעם אמת ווייסן זיי אויך אז נאר מיט דעם אלט – אויספראבירטן דרך הגלות קען מען בעז"ה מציל זיין אידן.

וכאן הבן שואל די תמ' וואס איז יורד ונוקב ואין לה פתרון. פארוואס ווען רעליגיעזע אידן מיט די גאנצע חרדי'שע טראגע גייען ארויף מיט א פרסום אויפ'ן הר הבית, א פעולה וואס איז דירעקט רציחה, וועט מען רעדן פון לשון הרע, אדער מקדים זיין שבת אדער גאר וועגען די נגע ה'אינטערנעט, קיינער וועט נישט דערמאנען אז די עלי' להר הבית פון יחידים דאס איז וואס ברענגט אפילו בדרך הטבע דעם שפּיכונג דם ישראל. ווען מתנחלים מיט בארד און פאות זענען זיך אריין הם ובניהם ומשפחתיהם אונטער די פענסטער פון פאלעסטינער און זייען אן שאדנס אין זייערע זתים פעלדער און אנדערע נכסים, ווערט נישט געהערט א הויפּך ווארט דערקעגן, אדרבה מנהיגים און רבנים וועלן ארויספארן זיי מחזק זיין בנפש ורוח. מ'קען הערן אפילו אין היימישע קרייזען רעדן מיט קעלבערנע התפעלות פון די רודפים, אז למעשה זענען זיי מדקדקים במצוות און האבן מסירת נפש מ'טאר זיי נישט בארעדן. אבער ווען איינער פרובירט עטוואס זיך אפצושאקלען פון אזעלכע סארט מעשים תעתועים דעמאלט הערט זיך דער וויי – געשריי "מסירה" און "רציחה"... אין אנדערע ווערטער, אויב טוט מען די פעולה פון התגרות וואס ברענגט די שפּיכונג דמיים איז פיין, שאַ שטיל, אבער

טאמער זאגט מען חלילה אז די התגרות איז נישט פון אונז, דאס איז א רעכטע מסירה און א חיזוק פאר רוצחים. עולם הפוך ראיתי.

פרישע התגרות באומות דורך רעליגיעזע חברי הכנסת בשם יהדות החרדית:

בלויז די וואך האט מען געהאט נאך א קלאסישע ביישפיל וואס פארא אומ'אחריות'דיגע שריט ווערט געטון מטעם די רעליגיעזע פארטיי פירער און חברי הכנסת בשם דעם גאנצן יהדות החרדית, וואס איז חלילה גורם להבאישנו ביושבי הארץ.

דער ראש הממשלה ביבי נתני' איז די אנהויב וואך אפגעפלוין קיין וואשינגטאן וואו ער האט זיך געטראפן מיט פרעזידענט אבאמא נאך א לענגערע צייט פון כמעט א יאר. ס'איז לגמרי נישט קיין סוד אז צווישן די צוויי הערשט א כמעט – אפענע אומצוטרוי און רוגזה, זינט ביבי נתני' האט זיך אומצאליגע מאל דירעקט מתחצף געווען קעגן דעם פרעזידענט, אריינגערעכנט דאס שטיצן זיין רעפובליקאנער קעגנער ראמני ביי די פארלאפענע עלעקשאנס, און זיין עזות'דיגע אויפטריט אין קאנגרעס פאראיאר ווינטער על אפו ועל חמתו פונעם פרעזידענט. אצינד האבן זיך די צוויי ווידעראמאל געטראפן אין ווייסן הויז, צו דיסקוסירן פרישע שטיצע וואס איזראעל פארלאנגט פון אמעריקע. דאס מאל האט אפילו דער פרעכער ביבי פארשטאנען אז ס'איז צייט צו נידערן די טענער און יעצט ווען ער איז א פשוט'ער משולח וואס קומט צו קאלעקטען די גרייזער, און האט נאך די העזה צו תובע זיין א געשוואלענע הוספה, לעקט ער דעם אמעריקאנער פעטער, און כאטש לפנים שטעלט ער זיך צו ווי א גוטער פריינט פאר אמעריקע און איר פרעזידענט.

אינעם טאג איידער ביבי איז ארויסגעפארן קיין וואשינגטאן איז אבער ברייט באריכטעט געווארן איבער אן אפיציעלער בריוו וואס איז געשריבן געווארן דורך א רייע ראדיקאלע חברי

הכנסת פאר נתני', מיט א פארלאנגט אז ער זאל קלארשטעלן פאר פרעזידענט אבאמא אז די מדינה האט די פולסטע היסטארישע רעכט צו אנהאלטן און בויען די "פאראייניגטע ירושלים", נעמליך אויך מזרח ירושלים און די געגענטער וואס איז אקופירט געווארן אין די תשכ"ז מלחמה, און אויך אין די יהודה ושומרון געגענטער. דער בריוו שרייבט: "כי הציבור בישראל שאנו נציגיו הנבחרים דורש לממש זכות זו הלכה למעשה, ורואה את התנגדות האמריקאית לבניה כבלתי סבירה במסגרת היחסים בין שתי המדינות".

לחרפתינו ולבשתינו איז אויך אונטערגעשריבן אויף דעם א פרומער חבר הכנסת פון די יהדות התורה פארטיי מיט א גרויסע ווייסע בארד יורד על מדותיו, וואס איז אויך דער גרונדער און פארזיצער פון דעם אגודה'יסטישן "המבשר" צייטונג.

מער ווי דער בריוו איז נאריש און שמאלקעפיג איז עס אבער ליידער אן אומאחריות'דיגע רדיפה אויף אידישע אידן. דאס הייסט אז עטליכע חברי הכנסת באפעלן פאר ביבי נתני' ער זאל מוחל זיין איינמעלן דעם אמעריקאנעם פרעזידענט זייער באשלוס אז דער התיישבות און כיבוש איבער גאנץ ירושלים און אלע התנחלויות וועט ווייטער פארזעצן למורת רוחו. פארקערט, זיי באטראכטן גאר די אמעריקאנער קעגנערשאפט דערצו אלס אומפארשטענדליך, און זעהן פאר וויכטיג אז ביבי זאל דאס יעצט קלארשטעלן דעם פרעזידענט, וואס איז בלאו הכי שוין זאט און מיעד פון די ציוניסטישע אויפפירונג אין די לעצטע אכט יאר.

ווען אזא זינלאזע פארלאנג ווערט ארויסגעשטעלט דורך א רעליגיעזער חבר הכנסת אין נאמען פון זיינע וויילער, ווארפט עס צום באדויערן א טונקלען ראדיקאלן ליכט אויף דאס גאנצע יהדות החרדית, און מאלט אונז אלע אראפ אלס קעמפער פאר "ארץ ישראל השלימה" און גלייכע שותפים מיט די מתנחלים און זייערע התגרות. ווער רעדט נאך

וואס פארא שרעקליכע השפעה דאס האט אויף די פאלעסטינער און אראבער וואס זעהן בחוש אז דער חרדי'שער איד איז גאר זייער גרעסטער שונא וואס שטעלט זיך ארויס מיט תביעות צו פרעזידענט אבאמא איבער זייער "היסטארישע רעכט" אויף ירושלים יהודה ושומרון.

דאס אלעס ווערט אבער דורכגעלאזט בשתיקה. קיינער האט נישט געטומלט אז מען איז דא מסכן אידישע קינדער, קיינער האט נישט פארפירט אז דער חבר הכנסת דארף זיך אנטשולדיגן אויף זיין דייטליכע מעשי רדיפה, ס'איז דאך שוין היינט קלאר ווי דער טאג אז דער גאנצער כעס פון די אראבער קומט צוליב די חרדי'שע מתיישבים און מתנחלים וואס ברענגט ארויף זייער חרון אף ביז צו די העכסטע שטאפלען. אלעס איז שטיל און רואיג.

אבער ווען א מוסד ווי "נטרונא" טוט פארעפענטליכן אן איינפאכע רוף פאר שלום, מנופה ב"ג נפה אז קיין איין ווארט זאל נישט אויסגעטייטשט ווערן מיט אן אומריכטיגע משמעות, און מען זאגט בלויז אז "לאו בעל דברים ידידי את - מיר זענען נישט אייערע שונאים", ווערט דאס שוין פארדאמט און אטאקירט אין די בלעטער און צווישן די רעליגיעזע מאסן. לו חכמה ישכילו זאת אז דאס היפקאריטיע איז נעבעך א פרי פון דעם עכט - ציוניסטישן געדאנקען גאנג וואס פרעדיגט התקוממות בגלות און על חרבך תחי'.

הצלת נפשות קאמפיין וועט לויפן אומאויפהערליך אין די מזרח- ירושלים פרעסע:

די גרויסצוגיגע פעולות נשגבות להצלת ישראל זעצט טאקע פאר בעוז ותעצומות למען אחינו יושבי ארה"ק. לויט די פסק הלכה פון רביה"ק מסאטמאר זי"ע און די הוראה פונעם בי"ד הגדול שבירושלים ווערט שוין די וואכען רעקלאמירט דער מאסיווער קאמפיין פון נטרונא אין די פרעסע פון מזרח ירושלים, באגלייט מיט א געוואלדיגן פרסום אויך אויף

די סאציאלע מידיא פון די דארטיגע נייעס אגענטורן.

במשך די לעצטע טעג איז אינוועסטירט געווארן אומצאליגע שעות צו שרייבן און אויסשטעלן דעם גענויעם נוסח פון די רעקלאמעס וועלכע וועלן געלופטערט ווערן אין די מזרח - ירושלים פרעסע. מען איז געזיצן יומם ולילה בלי גוזמה על כל תג ותג. עס זענען פארגעקומען א רייע אסיפות וואו מען האט נושא ונותן געווען אויף יעדן ווארט פון די רעקלאמעס, אלעס זאל זיין הונדערט פראצענט אויסגעהאלטן און לויט דעם דרך המקובל לנו פון רביה"ק מסאטמאר זי"ע, אז ס'זאל חלילה נישט זיין אפילו א ווייטע משמעות שלא כרצונו און נישט ריכטיג אויסגעטייטשט ווערן.

ס'איז ב"ה אהערגעשטעלט א נוסח וואס ווערט באוואונדערט דורך אלעמען, זייענדיג א מיעוט המחזיק את המרובה, וואס פרעזענטירט דעם רוף פאר שלום פון דאס יהדות החרדית און ערקלערט צום פארשטאנד פון די גויי הארץ אז מיר אידן זענען נישט פאראינטערעסירט צו זיין אין קאנפליקט מיט זיי. עס באטאנט אז מיר האבן נישט קיין אינטערעסע לעת כזאת ארויפצוגיין אויפ'ן הר הבית און אז די אלע וואס טוען צו אפשטעלן בלוט - פארגיסונג און ברענגן פרידן וועלן באלוינט ווערן פון הימל.

א באזונדערע עבודה קשה איז געווען דאס שאפן אן איבערזעצער וואס זאל זיין גרייט צו טראנסלירן דעם נוסח פון די רעקלאמע אויף די אראבישע שפראך. אין ארץ ישראל איז טאקע דא פארשידענע פירמעס וועלכע זעצן איבער פון ענגליש קיין אראביש אבער אין דעם פאל האבן איינע נאך די אנדערע קאטארגאריש אפגעזאגט דעם אָנבאָט... מען האט זיי פארגעשלאגן מער געלט אבער אלע זענען געווען פאר'עקשנ'ט נישט צו אננעמען די ארבעט. די ציונים קענען נישט אראפשלינגען אז אזא סארט דעקלעראציע זאל פארעפענטליכט ווערן פאר די אראבישע גאס, און זענען אפילו גרייט צו פארלירן

געלט און נישט איבערזעצן אזא מאכטפולע רעקלאמע, וואס גראבט אונטער זייער גאנצע בעלות אויף כלל ישראל.

נאך אסאך השתדלות האט מען למעשה געטראפן א גוטן איבערזעצער וואס האט אהערגעשטעלט דעם רעקלאמע כלול בהדרה. חפץ ה' בידנו הצליח אז דער קאמפיין וואס הייבט זיך אן די וואך אין די ארטיגע בלעטער וועט לויפן נאכאנאנד פאר די קומענדיגע טעג אין די ארטיגע פרעסע להעביר חרון אף מישראל.

אין צוגאב צו די רעקלאמעס אין די צייטונגען איז אויסגעקויפט געווארן פאר די ריכטיגע פרייז ענליכע רעקלאמעס אויף דעם עלעקטעראנישער זייטל פון "על קוואדס", א נעטווארק וואס ווערט באזוכט טעגליך דורך הונדערטער טויזנטער אראבער, איבערהויפט פאלעסטינער יוגנטליכע פון מזרח ירושלים און אומגעגענט. אזוי ארום אז דאס איז א געוואלדיגע געלעגנהייט צו רעדן צום טיפישן אראבישן יוגנטליכן און אים בארואיגן מיט די פאסיגע מעסעזש פון יהדות החרדית.

ולהודיע צערינו לרבים אז צום באדויערן האט די וויכטיגע פיקוח נפש'דיגע שליחות זיך אויפגעהאלטן מיט עטליכע טעג בלויז צוליב דעם מאנגל אין געלט. טראץ דעם וואס מען האט גענומען אין באטראכט אז מיט יעדן טאג פריער קען מען בעז"ה אפשטעלן שטעכעריי און טעראר פון אידן אין ארץ ישראל איז איינפאך נישט געווען די ריזיגע פאנדן וואס עס האט זיך אויסגעפעלט. אין די לעצטע מינוט איז מען אריינגעשפרינגען מיט גרויס געלט ווייל וואס לא עכשיו אימתי, עס מוז שוין געטון ווערן דאס ריכטיגע למען הצלת ישראל. און מען בעט זיך צו אידן רחמנים בני רחמנים מיט א געפיל פאר'ן כבוד שמים המחולל, אנא אל תעמדו מנגד. שליט א"י און אין דעם בליץ קאמפיין מיט אייער ווארימע נדבת הלב. נעמט א חלק אין דעם דבר נשגב דורך אנרופן יעצט דעם ספעציעלן קאמפיין נומער:

718.873.0756

לְהַאִיר עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל

גרופעס. פארשטענדליך אז עטליכע האבן אונז קאטערגאריש אפגעזאגט טראץ די געלטער וואס מען האט פארשפראכן, אבער בחסדי השי"ת האט מען יא באוויזן צו אריינשטעלן די וויכטיגע הסברה ליטעראטור אין דעם "פיוו טאונס

אלס א טייל פון דעם יעצטיגן קאמפיין אין די פרעסע האט נטרונא אויך פארעפענטליכט א גוט באזירטע און רייך – היסטארישע ארטיקל וואס וועט לויפן אלס אפ-עד אין עטליכע אנגלא – אידישע מאגאזינען און פאפולערע וועבזייטלעך, אן ארטיקל וואס באציעט זיך צו דעם יעצטיגן קריזיס אין ארץ ישראל און ערקלערט דעם אמת'ן דעת תורה וויאזוי אידן דארפן רעאגירן אין אזא פאל, לויט היסטארישע פאקטן און דער הוראה פון די פריערדיגע גדולי ישראל זי"ע.

דער אפ-עד איז אן אומגעהויערע נחיצות יעצט ווען דאס ציונות ברענט אויף די העכסטע שטאפלן צווישן אידן אין אמעריקע, דאס איז יעצט א זמן גרמא צו אפשטילן די געמיטער און עפענען די אויגן פאר אידישע קינדער איבער די ענינים העומדים על הפרק. דער ארטיקל ציטירט פון מקורות מהימנים וויאזוי די מעשי התגרות פון אומאחריות'דיגע ציוניסטישע הנהגה האט אינעם עבר גורם געווען שפיכת דם ישראל און עס טוט ערקלערן בטוב טעם ודעת וויאזוי די אמת'ע גדולי ישראל האבן באהאנדלט אזעלכע סוטאציעס, מיט א הכנעה בגלות און א חכמת התורה, א שטייגער ווי הגרי"ח זאנענפעלד זצ"ל וואס האט אויסגעשטרעקט א רוף צו פרידן און געטון אלעס אין זיין מעגליכקייט אז אידן זאלן נישט געזען ווערן פאראנטווארטליך פאר רייזערישע אקטיוועטעטן פון ראדיקאלע

The Temple Mount: Lessons from History

Yerushalayim. Eretz Yisroel. Words that have evoked profound yearning in Jewish hearts for millennia, now grip at our hearts with fear and apprehension.

As violence in Eretz Yisroel continues, it would be helpful for us to remember the responses of Gedolei Yisroel to comparable events in the past.

Rabbi Boruch Kaplan, principal of Bais Yaakov in Brooklyn, was a student at the Chevron Yeshiva in 1929, at the time of the Chevron Massacre. According to him, the Arabs had always been very friendly with the Jews:

To take just one example of how peaceful it was, I used to have the habit of walking a mile or two out of town all by myself to visit a tree that was believed to be the tree where Avraham Avinu greeted the malachim... Along the way I would talk to the Arabs, though it was mostly using our hands because I didn't speak any Arabic. No one in yeshiva ever told me it was dangerous to go out of town by myself among the Arabs. Such a thought never occurred to anyone – that's how friendly we were with the Arabs.

Trouble first started when leading Zionists began pushing for a change in the status quo at the Western Wall. In Rabbi Kaplan's words:

The Zionists had a slogan arguing that the Western Wall was a Jewish national symbol. Of course, the Arabs disagreed with this idea, considering that they had control of the location for over 1,100 years. What can you do? We are in golus. Because of our sins we were exiled from our land. But the Zionist movement arose, and these hot-shots came and said, "The Wall is ours!"... This led to danger to lives, and Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld begged, "Stop! It's enough that the Arabs do us a kindness and allow us to come and pray at the Wall. It's not our place. It's their place until the coming of moshiach."

But they refused to heed his call. They called a large rally, supposedly attended by ten thousand people, to proclaim that it belonged to the Jews. One of the speakers was the chief rabbi (Rav Kook), who proclaimed, "Hear O Israel, the Wall is our Wall, the Wall is Israel"... And the fire heated up and blazed between the Zionists and the Arabs, may G-d have mercy.

To glean deeper insight into those times, following are excerpts from the book "Vayeilchu Shneihem Yachdav" by Benny Cohen, a student at Chevron Yeshiva who

survived the massacre.

A strong friendship existed among all residents of the city. The friendship found expression in the fact that we used to attend Arab weddings and wish them mazel tov... The Arabs, even their sheikhs, used to attend Jewish weddings as a sign of friendship.

The events leading up to the pogrom began at the Western Wall on Yom Kippur, 1928. Until that time, Jews had prayed at the Wall in an unofficial way... On that Yom Kippur they set up a partition, brought benches for the elderly, and installed lighting. The Arabs, under the leadership of Mufti Haj Amin al-Husseini, saw this as an encroachment on their territory, and they threatened to attack the Jews if nothing was done to stop them...

The Zionists seized on the conflict over the Wall as an opportunity to start a dispute with the Arabs and the British authorities... On Tisha B'av of that year [1929], which fell on Thursday, the Zionist Jews held a massive demonstration, which culminated in a march to the Wall, accompanied by the cry, "The Wall is our Wall!"

These cries, which were heard clearly in the houses of the Muslim Quarter, spurred the Arabs to prove that the Wall was theirs... Following the demonstration, the Mufti's agents spread rumors that the Jews were trying to conquer the Temple Mount. The next day, Friday, the Arabs held their own demonstration, during which they struck many of the Jews praying at the Wall, broke tables and burned prayerbooks.

After the Mufti's speech in the Al Aqsa mosque that same day, an Arab mob armed with knives marched out of the Damascus Gate toward the Jewish neighborhoods. Over the following week, nineteen Jews were killed in Jerusalem... and on the following Shabbos, 67 Jews were massacred in Hebron.

After the rioting and violence, Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld published a touching appeal to the Arab population to live in peace with the Jewish community. The following are excerpts from that letter:

The Western Wall, the place from which the Divine Presence has not departed, even in its ruin, has been a place of refuge for all the inhabitants of the Holy

Land to pour out their hearts.

The inhabitants of the land who are not the Children of Israel looked favorably upon the blossoming of the settlement... Our esteemed neighbors honored the Jews, and the Jews respected the other inhabitants of the land. On many occasions one group was helped by the other, as is fitting proper for tranquil neighbors, who together desire the success of their community...

But behold now, woe unto us that such a thing has arisen in our days... Hatred and slander is taking root, causing the spilling of innocent blood and the destruction of holy settlements. The soil of the Holy Land is saturated with the blood of pure, innocent souls, and the voice of the blood of brothers cries out to us from the ground...

The Jews do not want, in any way, to take that which isn't theirs. And they certainly don't want to contest the rights of the other inhabitants to the places held by them which they regard with honor and consider holy. And in particular there is no foundation to the rumor that the Jews want to acquire the Temple Mount. On the contrary, from the time that, because of our sins, we were exiled from our land, and our Holy Temple was destroyed, and we have been lacking the purity required by the Torah, it is forbidden for any man of Israel to set foot upon the grounds of the Temple Mount, until the coming of the righteous moshiach...

Times have changed, yet history repeats itself in so many ways.

Today again, there is a status quo agreement: Jews pray at the Kotel (although some Gedolei Yisroel, notably the Satmar Rebbe, discouraged the practice after 1967), but not on Har Habayis. Again, certain groups of Jews are pushing to change that status quo. Again, Muslim clerics, like the Mufti in 1929, seize on these activities to spread rumors that Jews want to take over Har Habayis, and preach fiery sermons to incite violence. Again, terrorism strikes and Jews are afraid to walk the streets.

What must be our response? Like Rav Yosef Chaim Sonnenfeld זי"ל, we must assure the world that we are a peaceful people. We must make it clear that those who make provocative visits to the Temple Mount are not acting in our name. And like Rabbi Boruch Kaplan and Benny Cohen, we have to reach inward as well and teach our fellow Jews that no good can come of heated rhetoric and demonstrations that "it's ours." We know from Tanach that the Makom Hamikdash is our holiest site; we don't need to prove it to the world. We need to focus on strengthening our own *avodas Hashem*, so that we may be *zocheh to the geulah* and the building of the Beis Hamikdash, *binheimah beyaminu*.

TRUE TORAH JEWS
718-841-7053

5 TOWNS JEWISH TIMES November 13, 2015 71

דזשאיש טיימס און אין פראמינענטע פרא-ציוניסטישע נייעס זייטלעך, וואס ווערט טאקע בעיקר געליינט אין אזעלכע געגענטער וואו דאס ציונות איז שטארק איינגעגעסן און פון וואו עס פארן יערליך ארויף פילע אומוויסנדע אידישע קינדער צו מאכן "עלי" און באזעצן די אקופירטע שטחים על אפם וחמתם פון די ארטיגע איינוואוינער.

געפארפולע עקסטרעמיסטן וואקסן ארויס פון אמעריקאנער עולים:

צו באגרייפן עד היכן הדברים מגיעים און דאס געוואלדיגע נחיצות פון אזעלכע פרסומים, איז וויכטיג מוסיף צו זיין א יסודות'דיגע ידיעה צו דעם באריכט וואס איז שוין ברייט אויסגעשמועסט געווארן דא אויף קול נטרונא מיט צוויי וואכן צוריק איבער די איבער די מתנחלים און זייערע מעשי התגרות וואס ברענגען למעשה דעם חימה שפוכה אויף דעם גאנצן ישוב אין ארה"ק.

דעם אנהויב ווינטער איז פארעפנטליכט געווארן א ברייט – פובליצירטע ארטיקל אינעם ניו יארק טיימס, וואס באשולדיגט אז דוקא אמעריקאנער אידן וואס זענען עולה אלס מתנחלים זענען די וואס באגייען די וואנזיניגע טעראר אקציעס.

אין אן אויספירליכע באריכט איבער די אטאקע שטעטל דומא, וואו דאס אנדערהאלב יעריגן פאלעסטינער קינד איז אומגעקומען און זיין מאמע און טאטע זענען אויסגעגאנגען פון זייערע וואונדן עטליכע טעג/וואכן שפעטער, צייגט די ניו יארק טיימס אן אויף די גרויסע פראצענט עקסטרעמיסטישע מתנחלים וואס שטאמען פון אמעריקע.

אלס רעזולטאט פון די אטאקע האט די

איזראעלי שין-בית אגענטורן ארעסטירט פיר מיליטאנטישע מתנחלים פארן דורכפירן אטאקעס קעגן פאלעסטינער אין די מערב ברעג. דריי פון די פיר, צייגט אן די ניו יארק טיימס, זענען אימיגראנטן פון די פאראייניגטע שטאטן. דער טיימס באקלאגט זיך אז מען האט ניטאמאל געהערט א קליינע געשריי ביי די אידישע געמיינדעס. די מתנחלי'שע ראבייס און פירער פון אמעריקאנער אימיגראנטן אין די וועסט בענק אומגעגנט האבן אראפגעשפילט די געוואלטאטן אדער זיך באגענוגט מיט שטילע קריטיק.

צווישן אנדערע באקאנטע ראדיקאלע פיגורין וואס שטאמען פון אמעריקע זענען אויך די פאלגענדע נעמען:

ברוך גאלדשטיין וואס האט אומגעברענגט 29 פאלעסטינער און פארוואונדעט איבער הונדערט.

מאיר כהנא דער גרינדער און אנפירער פון די עקסטרעמיסטישע כץ פארטיי אין מדינת ישראל וואס ווערט עד היום באצייכנט דורך אמעריקאנער אינסטאנצן אלס א טעראר גרופע.

עזרא ראפאפארט א ברוקלין אפשטאמיגע וואס האט געשפילט א פראמינענטע ראלע אין די קאר באמבע וואס האט אומגעברענגט די אראבישן מעיאר פון שכם אין תש"מ.

אלען גודמאן פון באלטימאר וואס האט אין תשמ"ב אומגעברענגט צוויי פאלעסטינער און פארוואונדעט נאך עלף ווען ער האט געעפנט פייער אויף פאלעסטינער אויף די הר הבית.

איין יאר שפעטער איז **יואל לערנער** פון ברוקלין ארעסטירט געווארן פארן פלאנען און אנפירן א געהיימע גרופע אויפצורייסן

די מוסלעמענער מעטשעט אויפן הר הבית.

לויט אמעריקאנער רעגירונג קוועלער זענען צווישן 12%-15% מתנחלים (בערך 60,000) אין די מערב ברעג אמעריקאנער בירגער.

לויט די אמעריקאנער גאווערמענט קוועלער און עטליכע אנדערע שטודיעס איז פארהאן א געשאצטע זעכציג טויזנט אפשטאמיגע פון אמעריקע וואס וואוינען אין די שטחים. א טייל פון זיי וואוינען אין די עקסטרעמע געביטן, און א מערהייט וואוינט אין די התנחלויות נעבן ירושלים, אבער זיי אלע ווערן גערעכנט פון די גרעסטע אידעלאגישע שטיצער צו די התנחלויות.

דאס הייסט אז די אמעריקאנער – אידישע אימיגראנטן אין די מדינה זענען פארוואנדלט געווארן אין א נאציאנאלע פראבלעם. די טעגליכע צייטונג "המעריב" האט פארדאמט אמעריקאנער אידן וואס "שיקן זייערע וואנזיניגע קינדער קיין ישראל", און אן איזראעלי זשורנאליסט האט זאגאר פארלאנגט זאכליכע שריט קעגן די "גאלדשטיינס פון מארגן" (אן אנדעייטונג צו דעם אידישן טעראריסט ברוך גאלדשטיין וואס האט דערשאסן צום טויט 29 פאלעסטינער אין מערת המכפלה פורים תשנ"ד) "דורך פארבאטן די אימיגראציע פון מיליטאנטישע אמעריקאנער אידן".

דער טיימס פירט אויס דעם בייסיגן ארטיקל אז מערסטנס אמעריקאנער מתנחלים פירער זענען שטיל אויף די לעצטיגע אקטן פון אידישע טעראריזם, אויב די אמעריקאנער אימיגראנטן גלייבן אז געוואלטאטן איז א פארברעך, דאן פארוואס האבן זייערע ראבייס נישט אפגעהאלטן קיין נייעס קאנפערענצן הויך

איינערעדעניש אַז זיי וועלן וואוינען אינעם ארץ האבות, און אַז דערמיט זענען זיי מקיים גרויסע מצוות.

זייערע כיסרע פירער און צייטונג שרייבער קאַרמען די מאַסן מיט סילופים און גילו פנים בתורה'ס, און צווישן די וואָס לאַזן זיך פאַרפירן זענען באמת דאָ אַ סאָך אומוויסנדע מענטשן, וואָס טוען עס מיט אַן ערנסטקייט, און ווערן אַריינגעכאַפט אין די עבודה זרה און אַלע איר סכנות.

איינע פון די הויפט צילן פון נטרונא, זענען טאַקע אַט די אומוויסנדע אידן איבער די וועלט, איבערהויפט אין אַמעריקע, זיי אויפצוקלערן אַז די מדינה הציונות און די ישובים האָבן גאָרנישט מיט די תורה הקדושה, נאָר פאַרקערט, זענען אַ בגידה אין גזירת הגלות און ניאויך בכבוד מלכותו יתברך. אין די לעצטע שטיקל תקופה לייגט מען אריין אסאך כוחות אין דעם פראיעקט, איינפאך צו אויפקלערן אַמעריקאַנער אידן אַז זיי זאלן זיך נישט לאזן פירן כצאן לטבח בפח יוקשים און נישט אפקויפן פאר גוט געלט די ציוני'סטישע הסתה.

א י י ן

אומוויסנדע אידן:

דאס ברענגט אונז צו א וויכטיגע און צייטליכע אויפואכונג דעם גרויסן חיוב אלס דער חובת השתדלות צו פרובירן ראטעווען אידישע קינדער אין אַמעריקע פון אריינפאלן אין דעם נעץ פון די טומאה וועלכע האט שוין לידער אזויפיל אפגעקאסט בגוף ובנפש.

ס'איז אן אומגעהויערע ווייטאָג צו צוזעהן אַזויפיל אידן וואָס זענען זיך ממש מוסר נפש פאַר די עבודה זרה הציונות, און באַזעצן זיך אין מקומות סכנה וואס ברענגט א געוואלדיגע חילול ה'. דער פאַקט איז אַז די מערהייט פון זיי זענען רעליגיעזע אידן, וועלכע רעדן זיך איין אַז זיי זענען מקיים מצוות ישוב ארץ ישראל, און ווי עס ווערט אצינד נאכאמאל באשטעטיגט אינעם טיימס זענען גאָר אַ סאָך פון זיי אַמעריקאַנער אידן וואָס זענען אַהינגעפאַרן און געמאַכט עלי צו וואוינען אין די ערטער. יאָר-יערליך זענען דאָ נאָך גרויסע גרופעס ענגליש-רעדנדע אידן וואָס גייען אַהין, מיט די

צו פארדאמען די טעראריסטן אינערהאלב זייערע קאמיונעטיס און פאמיליעס? וואו זענען די אפ-עד'ס אין אַמעריקאַנער און איזראלי צייטונגען צו אפשרייען ווילדע אידישע עקסטרעמיזם? "אַמעריקאַנער אידן אין דערהיים און איבער די וועלט קענען מער נישט אנגיין מיט די בלינדע און רשעות'דיגע שטילקייט ווען עס קומט צו אידישע עקסטרעמיזם אין איזראעל. ס'איז די פליכט פון יעדן וואס זוכט פרידן און יוסטיץ צו אויסשפייען די טעראריסן און זייערע שטיצער פון אונז."

דאס ארטיקל פאלגט נאך מיט הונדערטער קאמענטארן פון ליינער און רעאגירער, וועלכע זענען צום באדויערן אנגעפולט מיט אפענע האס קעגן אידן און זייער שטיצע צו איזראעל, אלס ביישפיל שרייבט א קאמענטירער: "די אידישע טאליבאן פון ברוקלין, ווען זייער ספאנסערס האבן א פראבלעם רופן זיי דשאוק שומער" און נאך אזעלכע סארט אויסדריקן אויף אַמעריקאַנער אידנטום. וואס שטרייכט אונטער דאס נחיצות פון פארשפרייטן דעם אמת אַז אידן אין אַמעריקע זענען חלילה נישט קיין טעראר שטיצער און ווילן נישט זיין א טייל פון די ראדיקאלע סענטימענטן וואס די ציוני'סטישע מופקרים בלאזן אויף.

**דאס נחיצות
צו מאיר
עינים
זיין פאר**

שטאַרקער געצייג אין דעם אונטערנעמונג איז די שוין היינט – בארימטע 'פרשה פערלס', וואָס האָט מאמרים און עובדות פון צדיקים אויף די סדרה אויף ענגליש. דאָס איז אַ געוואָלדיגער מיטל אַריינצוברענגן די השקפה הטהורה ביי די אידן, און עס האָט שוין ב"ה אויפגעטאָן גדולות ונצורות. דאס זעלבע האט מען איינגעשטעלט א קביעות'דיגע לימוד מיט שיעורים תמידים כסדרן אין ספה"ק ויואל משה אויף ענגליש בעל פה און בכתב, און גאנץ לעצטנס האט מען ב"ה אויסגענוצט דעם זאב ברענער ראדיא שאו פלאטפארמע צו אויפקלערן די מאסן און עפענען די אויגן פון אומוויסנדע אידישע קינדער.

דורכאויס די יאָרן האָט נטרונא שוין צוריקבאַקומען פילע גרוסן אַז די אויפקלערונגען האָבן ב"ה אַפּ געהאַלטן אידן פון מאַכן עליה. אַ סאָך האָבן געזאָגט אַז עס האָט זיי אַריינגברענגט ספיקות אין האַרץ, וואָס איז עננוג געווען זיי צו ברענגן מקיים צו זיין שב ואל תעשה, און נישט איבערלאָזן זייער האָב-און-גוטס און נעמען דעם וואַנדער שטעקן צו מאַכן עליה.

אצינד ווען עס האנדלט זיך אין א שעת סכנה ווערט ליידער דער אנגעצויגענער

מצב אין ארץ ישראל אויסגענוצט דורך היזיגע ציוניסטישע אגעטורער צו העצן אמעריקאנער אידן מיט סימפאטיע פאר די מדינה און די מתנחלים, עס ווערט געשטארקט די פראפעגאנדע איבער דעם "חיוב" צו מאכן עלי' און זיך אנשליסן אלס קאנאנען פלייש צו באזעצן די שטחים און "צייגן בעלות" פאר די פאלאסטינער יושבי הארץ. און דערצו ווען דער טיימס וסייעתו קוקט אריין אין אידישע פרעסע אדער קהילות, צו זעהן אויב איינער רופט זיך עפעס אָן, צו מיט ארטיקלען אדער א געוויסע מעסעדזש פון אידישע ראבייס אקעגן דעם עקסטרעמיזאם, איז די התחייבות פי כמה.

דאס איז דער ציל פונעם "נטרונא" אפ-עד וואס איז געליפטערט געווארן דייקא אין אזעלכע געגענטער און ערטער ווי די הסתה צום ציונות איז שטארק, עס האט פאסיג ממלא געווען דעם חלל און געגעבן צו הערן פאר אידן די ריינע השקפה וויאזוי צו באטראכטן די יעצטיגע געשעענישן אין ארץ ישראל מיט א קלארן קאפ לויט דעם אמת'ן דעת תורה.

ס'איז ידוע ומפורסם די דיבורים נוראים וואס עס שרייבט רביה"ק מ'סאטמאר זי"ע אין די הקדמה לספרו הק' ויואל משה, אז אויב וועט דאס העלפן פאר איין איד האט

זיך געלוינט זיין גאנצע מיה און פלאג. אס כל זה אקווה שיימצאו אנשים שאחר העיון בכל הדברים שכתבתי יהיה להם תועלת מדברי. ואם יעלה בידי שאזכה להוציא מהמבוכה בדעה הרעה הזאת אף אחד מישראל, הכל כדאי, (עמ' יא). מה נאמר ומה נדבר ווען די נושא איז נישט איבער ראטעווען איין איד פון א מחשבת מינות, מען רעדט אפילו נישט פון א דיבור אדער א מעשה, די רעדע איז אז מקען ראטעווען אידן פון ווערן ציונים בפועל, פון פארוואנדלט ווערן אין מתנחלים ממש וואס פארקערפערט אייגנטליך די גאנצע מציאות פון ציונות, התקוממות ומרידה באומות, וכפירה בגזירת הגלות וואס טוט אפילו בגשמיות מסכן זיין אידישע קינדער.

ב"ה אז מ'זעט טאקע גאָר אַ סאָך הצלחה אין די פעולות צווישן די אידן – וואָס אַסאָך פון זיי מיינען עס נעבעך ערנסט און האָבן קיינמאָל נישט געהערט קיין אַנדערן צד פון וואָס זיי האַלטן. די עסקנים פון נטרונא זאָגן אַז מ'קען ווען פיל מער אויפּטאָן און גיין ווייטער מיט מער און ברייטערע פרסומים, ווען עס זאָל זיין די נויטיגע פינאַנצן צו דורכפירן פאַרשידענע פּראָיעקטן ביי די אידן. מיט געלט קען מען מאיר זיין עיניהם של ישראל און ראטעווען אידישע קינדער בגוף ובנפש בעז"ה.

קול נטרונא	ספעציעלער קאמפיין נומער	צו באקומען קול נטרונא דורך בליץ פאוסט	אקטועלע נומבערס פון נטרונא	בריווען און נדבות:
וועכנטליכע רייכע אפדעיסט, וועלטליכע נייעס בהשקפת ברורה, באריכטן פון די אנגייענדיגע נטרונא פעולות 718.873.0055	וואו אונזערע עסקנים שטייען גרייט אפצונעמען אייער ברייטהארציגע נדבה צו יעדע געלעגנהייט 718.873.0756	שיקט אייער אנפראגע צו: info@truettorahjews.org	צענטראלע נומער: 718.841.7053 פאקס נומבער: 718.504.4513	True Torah Jews 183 Wilson St. PMB 162 Brooklyn NY 11211 www.truettorahjews.com